

David Allen: DIVOKÉ PRÁZDNINY

Kapitola třetí: PAJTL

Štěně! Štěně! Týden prázdnin už je pryč a já se té přezdívky nemohl zbavit. Aby mi tak ještě zůstala! Dřív nebo později musím vykonat nějaký velký hrdinský čin, abych si zasloužil nové jméno. Indiánští kluci dostanou nové jméno, když projdou testem dospělosti. Ten většinou zahrnuje bičování nebo obřízku nebo třeba tři měsíce v divočině. Jenže tři měsíce nemám, obřízku zrovna nechci a bičování tady nikoho neohromí, když ostatní kluci vydržejí víc než já. V takových úvahách jsem bloumal lesem a neuvědomil jsem si, že jsem došel až do Veveří.

“Stůj! Podlý zlosyne, vzdej se, jsi zajat!” To byl Jakub. Jakub byl člen veveřčáské party a náš úhlavní nepřítel. Jenže dneska ani jeden z nás nebyl na válečné stezce. “Ahoj, Jakube. Věř mi, nic by mi neudělalo větší radost než tě přeprat, spoutat a dovést k nám do mučírny. Ale dneska není čas. Musím pomáhat doma.” “Když musíš pomáhat doma, tak co děláš ve Veveří?” “No dobře, nemusím, ale nemám na rvačky náladu.” “Ale? Copak?” “To bys nepochopil.” “Vyzkoušej mě.” “Ne, vážně. Vy Veveřáci tenhle problém nemáte. Říkáte si jménama a...” “...a co?” “A nikdo z vás se nemusí bát, že z něj zůstane štěně.” “Jo tááák! Ty prostě chceš novou přezdívku!” “Jo. Proč vlastně my máme zvířecí přezdívky a vy vlastní jména?” “Hm, nevím. Asi bysme my měli co závidět vám a vy nám.” To byla pravda. Naše přezdívky jsou věčným tématem závidivosti našich veveřčáckých nepřátel a my jim zase občas závidíme, že si na nic nehrají a mají svoje vlastní jména.

„A kam vlastně deš ty?“ „No, kam asi... Na pajtl.“ „Super! A můžu se přidat?“ Jakub mě poslal do... Domů. Oba dobře víme, že pajtl má svá přísná pravidla a kluci z naší vesnice nemůžou chodit na pajtl do Veveří, Veveřáci zase nesmějí k nám. Tak to chodilo už po generace a... Aha, jo, že vy vlastně nevíte, co je to pajtl? Nevěřím. Nevěřím, že existuje kluk, který by to neznal. Ale na druhou stranu máte pravdu, dneska už není tak snadné chodit na pajtl, jako to bylo kdysi. Pajtl, neboli zahradní pých, byl kdysi oblíbená zábava vesnických dětí. Ale málokde přežil. Pajtl spočívá v tom, nenápadně se vloudit do cizí zahrady a přivlastnit si pár třešní (švestek, jablek, hrušek, čehokoliv, co zrovna dozrává). Je totiž vědecky prokázáno, že sousedovo ovoce chutná mnohem líp než to vaše. A pokud je utržené tajně, účinek se ještě násobí.

Pajtl má samozřejmě svoje pravidla. Nevím, jak jinde, ale v naší vesnici určitě. Zaprvé, jíst se smí jenom na místě. Když sníte, co utrhnete, je to pajtl. Když si zkusíte něco nacpat do kapes a odnést si to domů, je to prachsprostá krádež. Proto obvykle zůstáváme v cizích zahradách hrozně dlouho, zatímco obyčejný zloděj by koukal být odtamtud co nejdřív pryč. To mimochodem vede i ke druhému nepříznivému důsledku pajtlování, a to je bolavý žaludek. Samozřejmě se snažíme sníst co nejvíc ovoce najednou, což má, abych tak řekl, zdravotní dopady. Ale uznejte – je snad lepší nemoc, než bolavé břicho z přecpání letním ovocem? Zadruhé... „Jestli chceš, můžeš mi krejt záda. Ale pravidla znáš, dovnitř nesmíš.“ Ani jsem nepostřehнул, že už jsme došli k zahradě, kterou si Jakub vyhlídl. Jakub přeskočil plot, a já mu teda kryl záda. Pajtl je totiž velice bolestivý sport. Když kluk není přistižen, bolí ho žaludek. Když kluk je přistižen, bolí ho něco úplně jiného...

Mezi pěstiteli a místními kluky totiž existuje dohoda. Je to dohoda nepsaná, ale všichni ji znají. Samozřejmě, že ji znají všichni zahrádkáři, protože i oni byli kdysi kluci a i pro ně tahle dohoda platila. Nevím, jak je ta dohoda stará. Strejda nám kdysi vyprávěl, že platila už za jeho dětství, a prý už za jeho dědy a možná ještě dávno dávno předtím. Ta dohoda totiž říká, že kluci budou při nájezdech do cizích zahrad držet jistá pravidla. Nikdy nic neodnášet s sebou. Nikdy nesklízet to, čeho je málo. Nikdy nepoškodit stromy ani ploty. A nikdy nesklízet tolik, aby z toho byla velká škoda. A samozřejmě, závazek služby. Každý kluk to ví a nikdy by neodmítnul. Kdo chce chodit na pajtl, musí jednou za čas jít zadarmo vypomáhat a vlastně si tak odnesené ovoce odpracovat.

Ale co je nejdůležitější – tedy, alespoň pro nás, kluky – když už jsme přistižení, všechno se vyřídí „tady a teď“. To je hlavní část dohody. Nikdy by si nikdo nedovolil volat na policii, do školy, nebo dokonce rodičům. Pokud by to některý ze zahrádkářů zkusil, čekalo by ho všeobecné opovržení, jak od kluků, tak od dospělých. Trestem ze zahradní pychy je samozřejmě tvrdý výprask.

Jakuba ale nikdo nepřistihl, a za pár vteřin už ležel vedle mě v trávě a pochutnával si na poslední hrušce. Závistivě jsem koukal.

„Proč vlastně chodíš sem, když támhle ty broskve vypadaj podstatně líp?“ Ukázal jsem na zahradu na druhý straně cesty. „Si tam vlez sám, jestli si troufáš. Ta je starýho Řezáče.“ Hvízdnul jsem. Starýho Řezáče znají všichni kluci. Nejenom ve Veverčí, ale i u nás. Nevím, proč se mu říká „starej,“ když je mu něco přes třicet... Ale vím, proč se mu říká Řezáč. Do jeho zahrady si totiž troufnou jen ti nejodvážnější kluci. Když je někdo přistižen (a Řezáč si zahradu hlídá velice přísně), znamená to výprask, daleko bolestivější než u jiných zahrádkářů. Říká se (i když je to asi jenom legenda), že jednou zmlátil jednoho kluka skoro do bezvědomí. Ve Veverčí tahle zahrada platí za zkoušku odvahy...

„Vsadím se, že si tam netroufneš.“ „No to si piš, že ne! Nejsem blbej!“ „Já bych si klidně troufnul...“ Jakub se zarazil. „No, tak to ti nevěřím, Štěně. Navíc, vy do našich zahrad nechodíte, jako my... Pak si vzpomněl, že minulý týden Martin, Jirka a Filip přepadli mě a Havrana u nás v zahradě a zbaštili nám jahody. „No, tak dobře. Ale stejně by sis netroufnul.“ „Pcha.“ „Když pudeš, tak budu taky...“ „To má bejt sázka?“ „Třeba. Jestli chceš...“ „Tak o co se vsadíme?“ „O nic. O čest.“ To se mi líbilo. Konečně mám příležitost si šplhnout, aspoň u Veverčáků. „Tak dobře.“

Řezáčova zahrada byla pečlivě oplocená, ale to ovocechtivé kluky nedokáže zastavit. „Tak fajn, jdu první. Přinýst 5 různěch kousků ovoce, je to tak?“ „Z různěch stromů. Když to dáš, tak já budu taky.“

Přelezl jsem plot. Mravenčení a šmrání v žaludku, které cítím vždycky na pajtlu, tady bylo stokrát silnější. Tady mi nehrozí jenom pár ran páskem nebo rákoskou. Tady jde fakt o zdraví. Oparně jsem našlapoval bosou nohou a pečlivě hlídal, jestli mě někdo nesleduje. Kdyby něco, okamžitě nohy na ramena. Jakub sledoval zahradu jako ostříž a kryl mi záda.

Pět kousků ovoce, každý z jiného stromu... Na zemi žádné ovoce neleželo, takže jsem musel do stromů. První tři byly snadné, větve sahaly k zemi, stačilo se natáhnout. Poslední dva ale byly očesané a ovoce rostlo jen na vyšších větvích. Nedalo se nic dělat, sázka je sázka. Myslím, že kluci mají lezení na stromy vrozené. U kluků z města tahle schopnost zakrní, ale po pár dnech na vesnici... Vyskočil jsem do koruny jako opičák, srdce mi bušilo jak o závod. Utrhl jsem rané jablko, seskočil, vyšvihl se na sousední hrušku a za pár nekonečných vteřin už jsem pádlil k plotu. Výhoda bosých nohou je, že našlapujete tiše jako šelma. Přeskočil jsem plot a svalil se do trávy. Srdce mi bušilo až v krku a vydýchal jsem se, jako bych právě uběhl maraton. Ale měl jsem 5 kousků.

Jakub vyrazil hned po mně. Lehkl jsem si na břicho a pečlivě pozoroval zahradu. Jakub měl pohyby lovce. Našlapoval tiše, pečlivě se kryl, v jednu chvíli jsem ho dokonce i já málem ztratil. První tři kousky ovoce měl okamžitě sebrané. Teď první strom...

A přesně ve chvíli, kdy trhal rané jablko, se to stalo. Dveře chatky se otevřely a Řezáč vyrazil ven. Hvízdal jsem poplašný signál, ale bylo to zbytečné, tohle nešlo přehlédnout. Jakub zahodil všechno ovoce, slétl z jabloně jako pták, při dopadu udělal parakotoul a plným tryskem pádil ke plotu. Říká se, že nejrychlejším suchozemcem je gepard, ale řekl bych, že kluk přistižený na pajtlu je mu důstojným soupeřem. Řezáč nebyl žádná třasořitka, ostatně hrál fotbal za FC Veveří... Ale strach dělá svoje. Neměl by šanci Jakuba chytit, kdyby... "Jááá!" Buch. Kdyby Jakub nezakopl o bludný kořen, neudělal salto a nerozmázl se jak široký tak dlouhý na zemi. Než se stihl zvednout, Řezáč už byl u něj, už ho chytil za ucho a už ho táhl do kůlny. Potichu jsem se plížil zahradou. Samozřejmě, to byl velice hloupý nápad, ale zvědavost mi nedala, potřeboval jsem vědět, co Jakuba čeká. Počítal jsem s tím, že Řezáč je plně zaměstnaný a nebude teď sledovat, co se děje venku. Doplížil jsem se až ke kůlně. Někteří dospělí považují naše klukovské války za hloupou zábavu, ale naučíte se při nich spoustu užitečných věcí. Třeba plížení. "Tak kdo to byl?" ŠVIH! "JÁÁÁÁÚÚÚÚ! Neřeknu!" "Ale řekneš." ŠVIH! "JÁÁÁÁÚÚÚÚ!" "TAK MLUV!" ŠVIH! "Já nepráskám!" "Ne? Ale já ti napráskám!" ŠVIH! "JÁÁÁÁÚÚÚÚ!" Pak bylo chvíli ticho. "No dobře, jak myslíš. Takhle tady zůstaneš. Teď ti dám chvíli na rozmyšlenou, a pak budeme pokračovat. Však ty mi povíš, kdo to tam s tebou byl. Jestli ne, dostaneš i za něj."

On chce, aby mě Jakub udal! A bude ho mlátit řemenem tak dlouho, dokud mě neprozradí! Neměl jsem strach, že mě Jakub udá. Radši bude mít zadek zbitej do krve, než aby prozradil kamaráda. Jsem sice z nepřátelské party, ale v tomhle stojíme při sobě. Najednou jsem se postavil. Nevím, co mě to napadlo, ale musel jsem to udělat...

„Jen počkej, však ty nakonec změkneš...“ Ťuk ťuk ťuk... Řezáč se zarazil. Hosty v tuhle chvíli rozhodně nečekal. Určitě ne v zahradní chatce. A byl teď v poměrně překerní situaci. Přeci jenom, měl tu přivázaného nahýho čtrnáctiletého kluka s vystrčeným rudým zadkem. Některý věci se obtížně vysvětlují... Řezáč nejdřív vykoukl ven škvírou.

„Co chceš?“ Když uviděl, že za dveřmi nestojí ani policajt, ani sousedka, co přišla pro okurky, ale malej kluk, vrátilo se Řezáčovi sebevědomí. „Prosím... To jsem byl já.“ „Co?“ „No, ten druhej kluk v tý zahradě. To jsem byl já. Už Jakuba prosím nebijte, on by vám to stejně neřek.“

Netrvalo dlouho a ležel jsem na lavici vedle Jakuba. Taky spoutaný a taky nahatý. „Vida, vida... Tak mezi zloději existuje nějaká čest, co?“ Chtěl jsem mu vysvětlit, že pajtl není krádež, ale asi bych příliš úspěchu neměl... „No výborně. Tak tu mám dva zlodějíčky! Ale však já už vím, co na vás platí. Jak ty se jmenuješ?“ „Ja... Jarek,“ vykoktal jsem. „Tak dobře, Jarku. Opravdu jsi mě překvapil, to musím uznat. Nikdy by mě nenapadlo, že na světě existuje kluk, co si dobrovolně nechá dát vejprask, aby zachránil kamaráda.“ Mlčel jsem. „Původně jsem chtěl tady Jakubovi dát 70 ran rákoskou, ale řekl bych, že to by asi nepřežil. Myslím, že jeho zadek ti bude pěkně dlouho vděčnej. Takže každej 40.“ Samozřejmě, nemohl jsem čekat, že rozdělí trest na půl... Uviděl jsem tlustou rákosku v jeho ruce a zachvěl se. Nevím, jestli je pravda, že Řezáč zbil kluka do bezvědomí... Ale určitě to bude bolet víc než normálně. Ta rákoska je tlustá... A 40 ran je moc... Vždycky jsme dostávali tak 20, nejvýš 30... A Řezáč nás určitě nebude šetřit...

„První půjde tvůj kamarád. Už má zahřívací kolo za sebou, tak by byla škoda ho nechat... Vychladnout, žejo?“ Řezáč přišel k Jakubovi. Ležel jsem šikmo proti němu, takže jsem mu viděl do očí. A viděl jsem v nich... Strach... Bolest... Uvědomil jsem si, že Jakub má za sebou hodně tvrdý výprask. A 40 ran rákoskou ho bude hodně bolet.

ŠVIH! „AÚÚÚÚÚ!“ ŠVIH! „JAÚÚÚÚ! ŠVIH! „JAÚÚÚÚ! DÓÓÓŠT! Aúú!“ Jakub vysloveně trpěl. A to byla třetí rána. Z našich bojových výprav si pamatuju, že nikdy moc nevydržel. Nedovedu si představit, jak snese 40 ran, navíc na už rozsekaný zadek. „Dost!“ Řezáč se zarazil v náprahu. „Dejte mu míň. Já to vezmu na sebe.“ „Jarku, to ne... Já to vydržím...“ pravil Jakub dost rozechvělým hlasem. Ale bylo jasné, že si opravdu přeje, aby mu Řezáč pár ran odpustil. „Anebo si to odpracujeme! A škodu zaplatíme, určitě. Snižte nám trest na polovinu a budeme u Vás celý den pracovat.“ „Jo. Já

křížil. Dokonce nám dal ochutnat. Věřte nebo ne, ale skoro nám bylo líto, že odcházíme... „A... Myslíte... Myslíte, že kdybych si nechal vyplatit ještě deset ran rákoskou, mohl bych dostat ještě pár těch výborných raných jablek?“ „Jen to zkus!“ „No dobře, no... A jak se vlastně jmenujete? Řezáč už Vám asi říkat nebudeme...“ „No, já se jmenuju... Ale víte co? Radši zůstaneme u starýho Řezáče. To abyste si pamatovali, co se stane, jestli naši dohodu porušíte.“

Tady by mohlo naše vyprávění skončit. Ale mělo ještě jednu zajímavou dohru. Nešel jsem rovnou domů. I přesto že jsme se s Řezáčem usmířili, byl jsem pořád trochu ubrečený a zničený z výprasku a strejda by měl určitě spoustu zbytečných otázek. Tak jsem zamířil do naší pevnosti, abych si odpočinul, umyl se a vzpamatoval se. Zbytek party tam ale byl taky, a já se samozřejmě nemohl dočkat, až jim povyprávím o svém dnešním dobrodružství. A ukážu jim zadek.

Kluci museli stát frontu, aby si mohli osahat moje jelita. I Vlčák uznale přikývl, že tohle ještě neviděl. Ještě větší údiv vzbudilo moje vyprávění, jak jsem se obětoval, abych zachránil Jakuba. „Tak to ne, chlapče. Takhle se přece Štěně nechová.“ Klusák přikývl. „To ne. Budeš prostě potřebovat novou přezdívku.“ „Nojo, ale jakou?“ „No, já nevím. Jseš Jarek Vrána... Tak co třeba Havran?“ Bratránek ho kopl. „Ne, tak Havran ne. Ale co třeba... Co třeba Kosák?“

Kosáky jsem měl rád, byl to můj oblíbený pták. Myslím, že tahle přezdívka mi sedne.

A od toho dne už mi nikdo Štěně neřekl...